

HANGYA

Tanulságok.

A genti nemzetközi szövetkezeti kiállítás és kongresszus ismertetése hiányos volna, ha nem foglalkoznánk azzal a kérdéssel, hogy miféle tanulságok állanak rendelkezésünkre azokból?

Az a rohamos és nagyarányú fejlődés, melyet ezen a kiállításon a nyugati államok, elsősorban Belgium szövetkezetei feltüntettek, a legszorosabb és természetesebb összefüggésben áll a gyári iparral és azzal a megosztottsággal, melyet abban egyfelől a nagy tőke és annak tulajdonosai, másfelől a tőke nélküli gyári munkások között az elmúlt XIX. század és a jelenkor előidézett. Egy szövetkezet ugyanazon városban, vagy egy nagy város és külvárosai által képezett összefüggő területen elhelyezkedett 20—30.000 taggal, vagy még többel szükségessé teszi nagy egysoros embertömegek fogyasztásának szervezését. Erre a szükségre tekintettel lehetővé is teszi olyan gyári vállalatok szövetkezeti alapon felállítását, melyek létfeltétele az egy helyen kínálkozó nagymérvű és gyors fogyasztás. Ilyen szövetkezeti virágzó vállalkozás a sütőde, a tejszövetkezet és a husellátás.

Ilyen berendezésekre mi jelesen a nagyenyedi szövetkezeti központ nem gondolhatunk már csak azért sem, mivel tagjaink túlnyomó részben falusi szövetkezetek lévén, azok tagjai meg földművesek és gazdálkodók éppen a fentti három életszükségletnek maguk is termelői.

Ellenben igenis gondolhatni minden olyan áru nagymértékben gyári előállítására, amelyeket szövetkezeteink tagjai nem termelnek és amelyekre azoknak általános szüksége van. Hogy éppen mik legyenek ezek, — arra nézve a legbiztosabb példák a budapesti Hangya ipari vállalatai lehetnek és pedig azért, mivel mi ebből váltunk ki és szövetkezeteink tagjainak szükséglete mondhatni változatlanul megegyezik azokéval. Az első tanulság ezek szerint központunkra nézve megfelelő időben és amikor erre ereje már képesíti, olyan gyári vállalat létesítése, mely az összes kötelékébe tartozó szövetkezetek tagjait valamely általános szükségletet fedező áruval látná el. Az ilyen irányú kísérlet, tudjuk biztos jogi állástól és megfelelő tőke birtoklásától függ — következőleg jelenben még lehet aktuális, de tudomásul kell venni magát a

gondolatot és annak megvalósításával folyton foglalkozni mint lényeges és életbevágó szükséglettel.

A másik tanulsága a háziiparnak felkarolása szövetkezeti alapon már sokkal közelebb áll hozzánk, mivel a genti kiállítás arra figyelmeztet, hogy a földműves tagokkal földműveléssel foglalkozó községekben működő szövetkezetek ezen a téren jelentékeny sikert érhetnek el. E tekintetben nekünk igen sok községben hálás közönségre lehetne számítani mindenütt tudniillik, ahol a háború előtt már kosárfonó, gyékényfeldolgozó, fémgyártó munkások kezdeményezések történtek, melyek azonban — a háború után megszűnve, az állami támogatás és vezetés — félbeszakadtak.

Egy további tanulság a kongresszus határozataiból arra a nagyértékű támogatásra figyelmeztet, mely a nők munkába vonása által a szövetkezeti ügyre hármlik. Ezzel a kérdéssel lapunk már régebb foglalkozott is, felszínen tartja a megoldás keresését és itt ez alkalommal csak annyit kívánunk kiemelni, hogy a nők részvételének a szövetkezeti munkában természetes alapja és szükségessége abban van megadva, hogy a nő, mint feleség és háziasszony elsősorban szabályozója a fogyasztásnak és a legkisebb, de egyben a legtermészetesebb fogyasztási szövetkezetnek: a családnak ő a vezetője.

A központ közleményei.

Az 1 és 2 leies papírpénzek bevonása. Megelőző lapszámunkban már figyelmeztettük szövetkezeteinket arra, hogy a kormány az 1—2 leies papírpénzeket rövid időn belül 1925. január 1-én teljesen kivonja a forgalomból, miért is kellő gondossággal kell eljárni ezen még forgalomban lévő papírpénzek idejében való beváltása körül. A múltban más bankjegyek beváltásával kapcsolatosan sajnálatos tapasztalataink vannak, hogy egyes helyeken úgy a szövetkezetnek, mint a szövetkezeti tagoknak az érvényét veszített bankjegyek kellő gondosság hiányában nyakukon maradtak, minek elkerülhetése céljából minden szövetkezetnek kötelessége tagjaival szemben, hogy a tagok és a szövetkezet birtokában lévő 1—2 leies papírpénzek beváltását előmozdítsa. E célból kívánatosnak tartjuk, hogy a szövetkezetek intéz-

zenek felhívást tagjaihoz, miszerint az 1—2 leies papírpénzt mindenki a szövetkezetbe vigye vásárlásainak fizetésére, hogy a szövetkezet a még hátralevő 3 hét alatt gondoskodhassék azoknak beváltásáról. Ily módon a szövetkezet segítségére lehet tagjainak, hogy a ládafiában heverő 1—2 leies papírpénzek ne hogy elértéktelenedjenek és a tulajdonosaik kárt szenvedjenek.

A zetelaki tűzkárosultak felsegélyezése. Örömmel közöljük a lapunk gyűjtésére küldött újabb adományokat, miáltal mind több szövetkezet veszi ki részét a zetelakai szövetkezeti testvérek nyomorának enyhítéséből. Az elmúlt hét folyamán az alábbi adományok tételtek: *Lövete* 1500.—, *Datk* 500.—, *Ant* 200.—, *Magyarszarvaskend* 200.—, *Pánczélcséh* 100.—, *Kékes* 100.—, *Hilib* 50.— leit. Gyűjtésünk összeredménye 44377.— lei.

Szövetkezeti adományok. Az *anti* szövetkezet kulturális áldozatkészségéről örömmel számolunk be, miáltal az *anti* szövetkezet újabb bizonyítékát adta közérdekű működésének, miután közgyűlése 1000.— lei adományt szavazott meg az *anti* ref. egyház harangalapjára, 100 leit pedig a nagyszalontai ref. internátus számára.

Boltos pályázat. A *magyargéresi* fogyasztási és értékesítő szövetkezet a boltkezelői állásra pályázatot hirdet. Boltkezelői fizetése: forgalom után 5 százalék jutalék és havi 100 lei fixfizetés, továbbá természetben egy szoba, konyha lakás. A szövetkezet évi forgalma cca. 500.000 lei. Boltkezelőtől a szövetkezet vezetősége 20.000 lei készpénz óvadékot, vagy hasonló értékű ingatlanra kebelezendő biztosítékot kíván. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok közvetlenül a szövetkezet igazgatóságához Ghires-Magyargéres (Szatmármegye) küldendők.

Az áruk szállítása. Áruszállítástól felhívni kívánja a szövetkezetek figyelmét az áruszállítások megnehezülésére, mit a mindenfelé beállott nagy hófúvások a forgalom akadályozásával, azonkívül a karácsony előtti nagyobb forgalom miatt az áruk felhalmozódása okoznak. Erre való tekintettel a szövetkezetek minél előbb adják fel karácsonyi árurendeléseiket, mert az áruk leszállítása a fentti okokból csak hosszabb idő alatt lehetséges, mint rendes körülmények között. Hogy idejében minden szövetkezet

megkaphassa karácsonyi áruszükségletét, az arra vonatkozó rendelését, ha még nem adta volna fel, a legsürgősebben küldje be az illetékes körzeti raktárhoz.

SZÖVETKEZETEINKHEZ. Értesítjük szövetkezeteinket, hogy úgy a központban, mint a transitó raktáraknál az áruk kiszolgáltatását december hó 29—30 napjain a leltár felvétele miatt szüneteltetjük. Kérjük ennélfogva az ügyvezetőket, hogy ezen napok alatt ne küldjenek fuvarartárukat raktárainkhoz.

Nyomatékosan kérjük szövetkezeteinket, hogy a készpénzhiányra való tekintettel napi bevételeiket minden héten utalják át a központhoz, másképp áruhitelüket nem tarthatjuk fenn, miután a nagybani árubeszerzést központunknak is készpénzzel kell eszközölnie.

Szövetkezeti könyvtárak felállítására.

Az Erdélyi Gazdasági Egylettel karöltve a Hangya központ is mozgalmat kíván indítani szövetkezetei körében gazdasági könyvtárak felállítására, mely könyvtárak a szövetkezetek kulturális feladatait tekintve, a szövetkezeti népkönyvtárak alapjait képeznek.

A szövetkezeteknek, mint a község jóléti közhasznú intézményének, vezető szerepet kell vállalniok a gazdanép kulturális nevelése és szellemi fejlesztése tekintetében is és az erre kínálkozó módokat és eszközöket feltétlenül meg kell ragadniok, hogy a gazdanép szaktudását bővíthessék, látókörét tágíthassák és így racionálisabb gazdálkodásra ösztönözzék, mert ezáltal nemcsak tagjaik erejét növelhetik, hanem nagyban fokozhatják a tagoknak szövetkezeti szervezetükkel szemben való bizalmát és ragaszkodását. Csak így érhetik el, hogy a falu gazdái a szövetkezetben láthassák azt az erős szervezetüket, mely életük minden fázisában fejlődésüket és gyarapodásukat segíti elő.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a kiadásában megjelent gazdasági könyvekből sorozatot állított össze, mely sorozatban minden egyes könyv a gazdálkodás különböző kérdéseiben a leghasznosabb tudnivalókat nyújtja, miért is valósággal nélkülözhetetlenek minden faluban. Ezen sorozat 26 önálló gazdasági könyvet foglal magában a már közölt gazdasági kérdésekről. A Gazdasági Egylet nagy anyagi áldozata mellett a szövetkezetek a legkedvezőbb módon vehetik meg a szövetkezeti könyvtár alapjait s tudva azt, hogy egy ilyen könyvtárral csak emelhetik a gazdanép szövetkezeti bizalmát és öntudatát, ne mulasszák el a kedvező alkalmat felhasználni a szövetkezeti könyvtár megteremtésére.

A sorozat ára 220 leu, még azzal

a kedvezményrel is, hogy bérmentve küldjük meg a sorozatot a szövetkezeteknek.

Egy kisebb sorozat csak 125 leuba kerül s így valósággal megterhelhetőség nélkül hozzájuthat mindenik szövetkezet kulturális feladatainak betöltésénél nélkülözhetetlen szövetkezeti könyvtár alapjaihoz, amit később más irányú könyvek vásárlásával kellőképp fejleszthet.

Határozza el tehát mindenik szövetkezet, hogy a szövetkezeti népkönyvtárt megvalósítja, — amint már e téren van is uttörő szövetkezetünk — és e célból a Gazdasági Egylet könyvsorozatát megrendeli. A határozatról a rendelés feladásával együtt kérjük központunkat értesíteni.

Ügyvezetés.

A közgyűlési iratok betérjesztése ügyében már tájékoztattuk lapunk utján szövetkezeteinket, hogy a folyó évben tartandó csonka évi közgyűlések alkalmára kiküldendő hivatalos mérlegpéldányok közül a pénzügyi példányt központunk visszatartja azért, mert a pénzügyi hatósághoz zárszámadási iratok csak a jövő év januárjában az adóvallomások megtételével kapcsolatban küldendők be. Annak idején központunk a szövetkezeteket értesíteni fogja teendőikről és a megtartott csonka évi közgyűlés jegyzőkönyve alapján elkészíti a szövetkezetek adóvallomását és jegyzőkönyvi kivonatát, az így felszerelt pénzügyi iratokat pedig meg fogja küldeni a szövetkezeteknek, hogy az iratokat aláírassák és a kellő időben betérjeszthessék az illetékes adóhivatalhoz.

Közgyűlések után a jegyzőkönyvet tehát mindenik szövetkezet azonnal terjessse be a központhoz jóváhagyás céljából és a központ értesítése alapján egyelőre csak a törvényszékhez nyújtsa be a közgyűlési iratokat.

Szövetkezetek! December havi bevételeinket fordítsuk teljes egészükben központi tartozásunk törlesztésére.

Felhívás. A dányáni „Hangya“ fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. november 23-án tartott közgyűlésén a szövetkezet felszámolása kimondott.

Alulírott felszámoló bizottsági elnök felhívja mindazon érdekelteket, kiknek a szövetkezettel szemben bármilyen követelésük állana fenn, jelen hirdetés keltétől számított 6 hónapon belül jelentsék be követelésüket a szövetkezet felszámoló bizottságához.

Dányán, 1924. november 24.

Pótsa József

a felszámoló bizottság elnöke.

Felhívás.

A tartolci (Társolt) „Hangya“ fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. szeptember hó 28-án tartott közgyűlésén kimondta felszámolását.

Alulírott felszámoló bizottsági elnök felhívja mindazon érdekelteket, kiknek a szövetkezettel szemben bármilyen követelésük állana fenn, jelen hirdetés keltétől számított 6 hónapon belül jelentsék be követelésüket a szövetkezet felszámoló bizottságához.

Társolt, 1924. október 15.

Dredeán Jenő

felszámoló bizottsági elnök.

Hirdetések.

Bodófalvai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi december 14-én d. e. 11 órakor a községházánál 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év december hó 21-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 7. Netaláni indítványok. 1924. június 30-án a tagok száma 165, üzletrészeinek száma pedig 2006 volt, az év folyamán belépett 7 tag 85 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben ki függesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bodófalva, 1924. nov. hó 28.

Az igazgatóság.

Tornyai fogy. és értékesítő szövetkezet 1924. évi december hó 21-én d. u. 3 órakor az iskolában 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottnak. Ha a közgyűlés a tagok csekély számára, határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. december 28-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június hó 30-án a tagok száma 368, üzletrészeinek száma pedig 5612 volt, az év folyamán belépett 13 tag 32 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben ki függesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Torna, 1924. dec. 1.

Az igazgatóság.

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát a gazdák körében!

A „Hangya“ című melléklet szerkesztője:
DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA“ SZÓV. KÖZPONTJA NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT.

az E. O. E. titkára